

انتخاب و معرفی مقاومترین رقم انگور به تنش خشکی در استان قزوین

ولی اله رسولی

مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان قزوین

بخش عمده‌ای از غذای دنیا توسط محصولات تأمین می‌گردد که در مناطق مورد کشت آنها، بارندگی محدودی در فصل رویش وجود داشته و یا این که محصولات کشت شده از رطوبت ذخیره در خاک استفاده می‌کنند. بنابراین جای شگفتی نیست که اصلاح گیاه برای این قبیل مناطق طی سالیان سال به عنوان یک هدف پیگیری شود. بنابراین در گیاهان زراعی و باغی، مخصوصاً درختان انگور (*Vitis vinifera*) که دچار شرایط نامطلوب تنش های آبی میشوند، مقاومت به خشکی از نظر جلوگیری از کاهش عملکرد بسیار مهم خواهد بود. لذا شناسایی، انتخاب و استفاده از ارقام انگور متحمل در برابر تنش های خشکی از موارد بسیار مهم و ضروری در برنامه های بهنژادی انگور میباشد. این طرح در بهار ۱۳۸۱ با بررسی ارقام بومی انگور استان قزوین شروع شد، که انتخاب به صورت غیر مستقیم و غربال ارقام متحمل به تنش خشکی بر اساس صفات مورفولوژیک بود. یعنی اینکه کلیه ارقام موجود در کلکسیون انگور استان از نظر صفات سازگار با تنش خشکی مورد بررسی قرار گرفته و ارقام دارای صفات سازگار به تنش خشکی گزینش شدند. بدین منظور طرحی در قالب بلوکهای کامل تصادفی با ۴ تکرار طراحی و به مرحله اجرا در آمد، که صفاتی چون ظرفیت نسبی آب برگ، ضخامت کوتیکول برگ، شاخص سطح برگ، کرک دار بودن برگ و زمان رسیدن آنها در کلیه ارقام اندازه گیری شده و مشاهدات به دست آمده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که ارقام چفته، سیاه انگور و ملایی از نظر مورفولوژیکی متحمل به تنش خشکی شناخته شدند. سپس از ارقام فوق قلمه تهیه شده که این قلمه ها پس از پرورش و ریشه دار کردن (به مدت ۲ سال) در زمین اصلی بر اساس نقشه طرح بلوکهای کامل تصادفی با ۴ تکرار کشت شدند. در سال ۸۵ تیمار تنش خشکی در چهار مرحله (آبیاری تا آخر اردیبهشت، آخر خرداد، آخر تیر و آخر مرداد) اعمال گردید. داده های حاصل از یادداشت برداری توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و برای هر رقم شاخص

پنجمین کنگره علوم باغبانی ایران - شهریور ماه ۱۳۸۶ - دانشگاه شیراز

حساسیت به تنش خشکی محاسبه گردید. که رقم چفته نسبت به سایر ارقام و ژنوتیپهای استان قزوین از تحمل بالاتری نسبت به تنش خشکی قرار گرفت.